

На основу члана 39. став 1. и члана 51. став 1. тачка 2а) Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/98-др. закон и 40/21), Савет Агенције за енергетику Републике Србије на _ седници од 2021. године, донео је

Правила о спречавању злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса

1. Предмет уређивања

Овим правилима ближе се уређују услови за регистрацију учесника на veleпродајном тржишту електричне енергије и природног гаса, услови објављивања повлашћених информација, забрана трговања повлашћеним информацијама и забрана манипулације на овим тржиштима, врста, садржај, облик, начин и рокови израде и објављивања података, заштита података, професионална тајна и оперативна одговорност, обавеза лица која професионално уређују трансакције у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима и законом који уређује област енергетике.

2. Појмови

Поједини изрази који се користе у овим правилима имају следеће значење:

- 1) “велепродајно тржиште” значи тржиште електричне енергије и природног гаса на коме се тргује производима на велепродајном тржишту дефинисаним овим правилима;
- 2) “капацитет потрошње” значи потрошњу крајњег купца, било електричне енергије или природног гаса, при пуној искоришћености производних капацитета тог купца. Обухвата свеукупну потрошњу тог купца као засебног привредног субјекта, у мери у којој се потрошња одвија на тржиштима с међусобно повезаним велепродајним ценама. За потребе ове дефиниције не узима се у обзир потрошња појединачних постројења под контролом једног привредног субјекта чији је годишњи капацитет потрошње мањи од 600 GWh електричне енергије или природног гаса, ако његова постројења не могу заједно да утичу на цене електричне енергије или цене природног гаса на велепродајним тржиштима јер су та постројења лоцирана на различитим географским тржиштима;
- 3) “критична инфраструктура” значи средство, систем или његов део који се налази на територији Републике Србије који је од кључне важности за одржавање виталних друштвених функција, здравља, сигурности, економске или социјалне добробити људи, чији би прекид или уништење имало значајан утицај.

- 4) “лице” значи било које физичко лице, предузетник, домаће правно лице или страно правно лице;
- 5) “манипулација тржиштем” значи радњу или понашање које је дефинисано у тачки 7.3. ових правила;
- 6) “матично предузеће” је привредно друштво регистровано у Републици Србији које остварује контролу у смислу закона над једном или више привредних друштава;
- 7) “осетљиве информације које се односе на заштиту критичне инфраструктуре” значи чињенице о инфраструктури у области енергетике, које када би се откриле, могу да се искористе за планирање и деловање са циљем да се изазове прекид или уништење ове инфраструктуре;
- 8) “повезано друштво” значи зависно или друго привредно друштво које је повезано лице у односу на одређено правно лице у смислу закона који уређује привредна друштава
- 9) “повлашћена информација” значи прецизну необјављену информацију која се односи, директно или индиректно, на производ на veleпродајном тржишту, која би у случају објављивања вероватно значајно утицала на цену тих производа на veleпродајном тржишту (инсајдерска информација).

За потребе ове дефиниције, реч “информација” означава:

1. информацију која се објављује у складу са важећим прописима, а нарочито информације које се објављују у складу са правилима која уређују рад тржишта електричне енергије, правилима која уређују раду преносног система електричне енергије, правилима која уређују рад система за транспорт природног гаса,
2. информацију која се односи на капацитет и коришћење објеката за производњу, складиштење, потрошњу, пренос електричне енергије и транспорт природног гаса, укључујући планирану или непланирану не расположивост тих објеката;
3. информацију коју треба објавити или обелоданити у складу са прописима, уговорима, добрим обичајима на veleпродајном тржишту електричне енергије и природног гаса, ако та информација може имати значајан утицај на цене производа на veleпродајном тржишту;
4. друге информације које би учесник на тржишту вероватно користио као део основе за доношење одлуке о предузимању трансакције или издавању налога за трговање производима на veleпродајном тржишту електричне енергије и природног гаса;

За потребе ове дефиниције, информације се сматрају прецизном ако указују на низ околности које постоје или је разумно очекивати да настану, или на догађај који се збио или је разумно очекивати да ће се догодити, а довољно су прецизне да омогуће доношење закључака о могућем утицају низа тих околности или догађаја на цену производа на veleпродајном тржишту.

За потребе ове дефиниције, информација има значајан утицај ако би она била узета у обзир као део основе за доношење одлуке о издавању налога за трговање или спровођењу трансакције на veleпродајном тржишту електричне енергије или природног гаса.

- 10) “покушај манипулације тржиштем” значи радњу или понашање које је дефинисано у тачки 7.4 ових правила;
- 11) производи на veleпродајном тржишту – значи следеће уговоре:
 1. уговори о снабдевању електричном енергијом и природним гасом, без обзира да ли је место испоруке електричне енергије или природног гаса у Републици Србији или другој Уговорној страни;
 2. уговори закључени ради преноса електричне енергије или транспорт природног гаса, било да се он реализује унутар Републике Србије или између Републике Србије и једне или више Уговорних страна;
 3. уговори о снабдевању и дистрибуцији електричне енергије или природног гаса за крајњег купца чија годишња потрошња електричне енергије или природног гаса износи 600 GWh или више.

Уговори о снабдевању и дистрибуцији за потребе крајњих купаца чија је годишња потрошња мања од 600 GWh електричне енергије или природног гаса не сматрају се производима на велепродајном тржишту;

- 12) “Регулаторни одбор ЕнЗ” - означава надлежно тело одређено сагласно преузетим обавезама из потврђених међународних уговора.
- 13) “Уговорна страна” – означава потписницу Уговора о Енергетској заједници која је тако именована у Закону о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација („Службени гласник РС“ број 62/06);
- 14) “учесник на тржишту” је било који учесник на тржишту електричне енергије и природног гаса, укључујући оператора система за пренос, транспорт и дистрибуцију електричне енергије и природног гаса, који спроводи или намерава да спроводи трансакције, укључујући пласман налога за трговање на велепродајном тржишту електричне енергије или природног гаса.

3. Циљ и домаћај правила

3.1. Циљ ових правила је да се обезбеди транспарентно функционисање велепродајног тржишта електричне енергије и природног гаса путем:

- 1) регистрације учесника на тржишту који спровode трансакције производима на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса у Републици Србији;
- 2) обавезивања лица да правовремено и целовито обелодане повлашћене информације;
- 3) дефинисања радњи и понашања које представљају злоупотребе на тржишту електричне енергије и природног гаса које су кажњиве по Закону о енергетици (у даљем тексту: Закон), као што су манипулације тржиштем, покушаји манипулације на тржишту и трговина повлашћеним информацијама;
- 4) забране понашања и предузимања радњи из подтачке 3) које представљају злоупотребе на тржишту електричне енергије и природног гаса дефинисане овим правилима;
- 5) праћења функционисања велепродајног тржишта електричне енергије и природног гаса у складу са Законом и обавезама Републике Србије преузетим сагласно потврђеним међународним уговорима.

3.2. Ова правила се односе на производе на велепродајном тржишту.

3.3. У складу са обавезама Републике Србије преузетим сагласно потврђеним међународним уговорима, ова правила усклађена су са Одлуком Министарског Савета Енергетске заједнице број Д/2018/10/МС–ЕнЗ од 29. новембра 2018. године којом је прилагођена Уредба бр. 1227/2011 Европског парламента и Већа од 25. октобра 2011. о целовитости и транспарентности велепродајног тржишта енергије у области електричне енергије и природног гаса за потребе Уговорних страна Енергетске заједнице.

3.4. Примена ових правила је без утицаја на спровођење прописа у области заштите конкуренције и надзора над финансијским тржиштима.

4. Услови за регистрацију учесника на велепродајном тржишту

4.1. Учесници на тржишту који путем налога за трговање спроводе или намеравају да врше трансакције на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса у Републици Србији, региструју се код Агенције за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) у складу са овим правилима, пре спровођења трансакције производима на велепродајном тржишту.

Регистрација из става 1. је без утицаја на обавезу учесника на тржишту да извршава обавезе које су утврђене правилима која се односе на рад тржишта и балансирање.

4.2. Агенција региструје учесника на велепродајном тржишту у року од 30 дана од дана подношења уредне регистрационе пријаве.

Регистрациона пријава може се поднети и у писаној форми а, по правилу, ова пријава се подноси Агенцији у електронској форми.

Регистрациона пријава се подноси на Обрасцу РЕМИТ Р-1 који садржи пословне податке о подносиоцу пријаве (пословно име, назив, седиште, матични, ПИБ број, и др), податке о матичном друштву и повезаним лицима, податке о овлашћеном лицу и лицима за контакт и друге податке.

Образац РЕМИТ Р-1 дат је у прилогу ових правила и чини њихов саставни део, а доступан је за преузимање и на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

4.3. Обавезу регистрације пре спровођења трансакције на велепродајном тржишту има:

- 1) произвођач електричне енергије и произвођач природног гаса;
- 2) снабдевач електричном енергијом, снабдевач природним гасом, снабдевач на велико електричном енергијом, снабдевач на велико природним гасом, гарантовани и јавни снабдевач природним гасом;
- 3) оператор система за пренос електричне енергије, оператор система за транспорт природног гаса, оператор тржишта електричне енергије, оператор организованог тржишта електричне енергије, администратор тржишта природног гаса, оператор дистрибутивног система електричне енергије, оператор дистрибутивног система за природни гас, оператор складишта природног гаса и оператор терминала за регасификацију;
- 4) крајњи купац електричне енергије и крајњи купци природног гаса чији годишњи капацитет потрошње електричне енергије или природног гаса при пуној искоришћености производних капацитета износи 600 GWh и више.

4.4. Када прихвати регистрациону пријаву, Агенција региструје подносиоца пријаве у Регистар учесника на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса (у даљем тексту: Регистар) и додељује му јединствену идентификациону ознаку која садржи довољно информација за његову идентификацију на велепродајном тржишту.

Сматраће се да регистрациона пријава није ни поднесена ако је пријава непотпуна, ако садржи нетачне податке или ако није поднета од стране овлашћеног лица а подносилац пријаве пропусти да на позив Агенције исправи ове недостатке у накнадно остављеном року.

4.5. Учесник на велепродајном тржишту обавештава се о извршеној регистрацији увидом у Регистар који је јавно доступан на интернет страници (www.aers.rs), а у коме Агенција објављује датум регистрације и регистроване пословне и друге податке које преузима из регистрационе пријаве.

4.6. Подаци из тачке 4.5. који се воде у Регистру приказују се на Обрасцу РЕМИТ Р-2, који је дат у прилогу ових правила и који чини њихов саставни део.

- 4.8. Регистровани учесници на veleпродајном тржишту дужни су да користе јединствену идентификациону ознаку из тачке 4.4. када врше трансакције производима на veleпродајном тржишту.

Изузетно, учесник на тржишту који поднесе уредну регистрациону пријаву може да врши трансакције производима на veleпродајном тржишту ако у року од 15 дана од дана подношења пријаве Агенција није захтевала отклањање формалних недостатака.

- 4.9. Регистровани учесник на veleпродајном тржишту пријављује Агенцији сваку промену регистрованих података најкасније у року од 8 дана од дана сазнања за насталу промену.

Промена регистрованих података пријављује навођењем промењених података на Обрасцу РЕМИТ Р-1.

- 4.10. Агенција прослеђује регистроване податке из Регистра Регулаторном одбору ЕнЗ ради успостављања и вођења Централног регистра учесника veleпродајних тржишта електричне енергије и природног гаса свих Уговорних страна Енергетске заједнице, сагласно обавезама преузетим потврђеним

5. **Забрана трговања повлашћеним информацијама**

- 5.1. Забрањена је трговина повлашћеним информацијама.

Трговина повлашћеним информацијама је злоупотреба на тржишту која се кажњива по Закону.

- 5.2. Забрана трговање повлашћеним информацијама подразумева забрану сваком лицу које поседује повлашћену информацију у вези са производом на veleпродајном тржишту да:

- 1) при куповини или продаји, или покушају куповине или продаје, користи за свој рачун или за рачун треће стране, директно или индиректно, информацију која се односи на тај производ на veleпродајном тржишту;
- 2) открије повлашћену информацију било ком другом лицу, осим ако то уобичајено чини у вршењу својих радних задатака, професије или дужности;
- 3) препоручи или наведе друго лице да, на основу повлашћених информација, купи или прода veleпродајни производ на који се та информација односи.

Ако је лице из става 1. привредни субјект који поседује повлашћену информацију, забрана трговине повлашћеним информацијама односи се и на сва физичка лица која у том привредном субјекту учествују у доношењу одлуке да се трансакција изврши за рачун тог привредног субјекта.

- 5.4. Забране из тачке 5.1. се односе на следећа лица која поседују повлашћене информације у вези с одређеним производом на veleпродајном тржишту:

- 1) чланове скупштине привредног друштва, чланове органа управљања и руковођења, укључујући и чланове извршних и других одбора или тела ако су образована у привредном субјекту;
- 2) лица са уделима у капиталу привредног друштва;
- 3) лица која имају приступ информацијама по основу обављања својих радних задатака, професије или дужности;
- 4) лица која су те информације стекла кривичним делом;
- 5) лица која знају или би требало да знају да су то повлашћене информације.

5.5. Одредбе тачке 5.2. став 1. подтач. 1) и 3) не примењују се на оператора преносног и оператора транспортног система када они купују електричну енергију, односно природни гас за потребе система, обезбеђења помоћних и системских услуга у складу са законом који уређује област енергетике.

5.6. Одредбе ове тачке правила се не примењују на:

1) трансакције које су извршене ради испуњења доспеле обавезе куповине или продаје производа на велепродајном тржишту која произлази из закљученог уговора или из налога за трговање пласираног пре него што је дотично лице дошло у посед повлашћене информације;

2) трансакције произвођача електричне енергије, произвођача природног гаса, оператора складишта природног гаса или терминала за регасификацију природног гаса чија је сврха била покривање тренутног физичког губитака насталог као последица непланираног прекида у раду система, ако без те трансакције учесник на тржишту не би био у могућности да испуни уговорене обавезе а трансакција је договорена уз пристанак оператора преносног, односно транспортног система са циљем обезбеђења сигурног и поузданог рада система. Информације у вези са овим трансакцијама пријављују се Агенцији независно од обавезе објављивања повлашћених информација из тачке 6. ових правила.

Ове информације пријављују се Агенцији на Обрасцу РЕМИТ Р-6. који је дат у прилогу ових правила и који чини њихов саставни део.

3) учеснике на тржишту који поступају у складу са прописима који уређују примену мера у ванредним ситуацијама, ако су надлежни органи већ интервенисали ради обезбеђивања сигурног снабдевања електричном енергијом или природним гасом и ако су суспендовани тржишни механизми. У овом случају орган надлежан за планирање мера у ванредним ситуацијама обезбеђује објављивање у складу са тачком 5. ових правила.

5.7. Ако се информације шире за потребе информисања или уметничког изражавања, такво ширење информација се процењује водећи рачуна о прописима који уређују слободу штампе и слободу изражавања у другим медијима, осим ако:

1) та лица директно или индиректно стекну корист или зараду из ширења дотичних информација; или

2) је откривање или ширење информација извршено с намером обмањивања тржишта у погледу понуде, потражње или цене производа на велепродајном тржишту.

6. Услови за објављивање повлашћених информација, начин, садржај, облик и рокови њиховог објављивања

6.1. Учесници на тржишту су дужни да на својој интернет страници правовремено и у целини објаве повлашћене информације које поседују о привредном субјекту или постројењу које је у власништву или под контролом тог учесника тржишта, његовог матичног предузећа или повезаног предузећа, или за чији је оперативни рад одговор тај учесник на тржишту, односно тај привредни субјект, у целини или делимично.

Објављивање повлашћене информације из става 1. подразумева нарочито објављивање информација које се односе на капацитет и коришћење постројења за производњу, складиштење, и потрошњу електричне енергије и природног гаса, система за пренос електричне енергије, односно система за транспорт природног гаса, односно на капацитет и коришћење складишта природног гаса, терминала за

регасификацију природног гаса, укључујући податке о планираној или непланираној не расположивости ових енергетских система, односно постројења.

- 6.2. Изузетно, учесник на тржишту може да, под властитом одговорношћу, одложи објављивање повлашћених информација ако би њеним објављивањем угрозио свој легитимни интерес, и под условом да тиме не доводи у заблуду јавност, да може да обезбеди поверљивост те информације и да на основу те информације не доноси одлуке у вези са трговањем производима на veleпродајном тржишту.

Ако учесник на тржишту одложи објављивање повлашћене информације у складу са ставом 1. ове тачке, дужан је да, без одлагања, достави Агенцији те информације и образложење разлога који су довели до одлагања њиховог објављивања.

- 6.3. Одлагање објављивања повлашћених информација из тачке 6.2. учесник на тржишту пријављује Агенцији на обрасцу РЕМИТ Р-3 који подноси, по правилу, у електронској форми.

Образац РЕМИТ Р-3 дат је у прилогу ових правила који чини њихов саставни део, а доступан је у електронској форми на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

- 6.4. Ако учесник на тржишту, његов запослени или друго лице које је ангажовао, открије повлашћену информацију у вези са одређеним производом на veleпродајном тржишту у току свог редовног пословања, обављања радних задатака или професионалног ангажмана, тај учесник на тржишту, односно његов запослени или ангажовано лице које делује у име и за рачун учесника на тржишту, дужан је да обезбеди истовремено објављивање те информације у целости.

- 6.5. Ако дође до ненамерног откривања повлашћене информације, учесник на тржишту је дужан да у целости и без одлагања објави ту информацију одмах пошто је дошло до њеног ненамерног откривања.

Обавезу из става 1. нема лице које прима повлашћену информацију ако је оно истовремено одређено да штити тајност ове информације у складу са прописима, статутом, другим актом или уговором.

- 6.6. Сматра се да су повлашћене информације, укључујући и оне у збирном облику, објављене у складу са овим правилима ако је њихова објава извршена у целини, правовремено, и делотворно.

Објављивање је правовремено и делотворно ако је повлашћена информација објављена на интернет страници учесника на тржишту без одлагања, односно истовремено са откривањем повлашћене информације у смислу тач. 6.2. и 6.4. и 6.5. и под условом да је објављивање извршено пре него је спроведена трансакција на коју се та информација односи.

- 6.7. Испуњење обавезе објављивања повлашћених информација из тачке 6.1. је без утицаја на обавезу учесника на тржишту да објављује све прописане информације у роковима и на начин одређен у складу са законом.

- 6.8. Ако је оператору система у складу са Законом одобрено изузеће од обавезе објављивања појединих података, право на изузеће од обавезе објављивања из тачке 6.1. ограничено је само на те податке.

- 6.9. Учесници на тржишту могу да одложе објављивање осетљивих информација које се односе на заштиту инфраструктурних објеката као и информације о процени потребе за побољшање њихове заштите, ако је законом утврђена обавеза заштите тајности ових информација.

- 6.10. Пријава коришћења изузећа из тач. 5.5. и 5.6. подноси се Агенцији на обрасцу РЕМИТ Р-4. који је дат у прилогу ових правила и који чини њихов саставни део, а који је доступан за преузимање у електронској форми на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

7. Забрана манипулације на veleпродајном тржишту

7.1. Забрањене су манипулације на veleпродајном тржишту и покушај манипулација на veleпродајном тржишту.

Манипулације на veleпродајном тржишту и покушај манипулације на veleпродајном тржишту представља злоупотребу на тржишту која се санкционише у складу са Законом.

7.2. Сматра се да постоји манипулација на veleпродајном тржишту из тачке 7.1. ако је дошло до:

1) спровођења било какве трансакције или издавања било каквог налога за трговање производима на veleпродајном тржишту електричне енергије и природног гаса који:

1. даје или вероватно даје лажне или обмањујуће сигнале у погледу понуде, потражње или цена производа на veleпродајном тржишту; или

2. обезбеђује или покушава да обезбеди, уз помоћ једног лица или сарадњом више лица, вештачки ниво цена једног или више производа на veleпродајном тржишту, осим ако лице које је извршило трансакцију или је дало налог за трговање докаже да има основане разлоге за то и да је та трансакција или налог за трговање у складу с прихваћеним тржишним праксама на veleпродајном тржишту; или

3. користи или покушава користити фиктивно средство или било који други облик преваре или обмане који даје или вероватно даје лажне или обмањујуће сигнале у погледу понуде, потражње или цене било ког производа на veleпродајном тржишту,

или

2) ширења информација путем медија, интернета, или било којим другим путем које дају или вероватно дају лажне или обмањујуће сигнале у погледу понуде, потражње или цена производа на veleпродајном тржишту укључујући ширење гласина и лажних или обмањујућих вести, ако је лице које их шири знало или је требало да зна да су информације биле лажне или обмањујуће.

7.3. Ако се информације из тачке 7.2. подтачка 2) шире за потребе новинарства или уметничког изражавања, такво ширење информација се процењује водећи рачуна о праву на слободу штампе и слободу изражавања у другим медијима, осим ако:

1) та лица директно или индиректно стекну корист или приход из ширења тих дотичних информација; или

2) је откривање или ширење информације извршено с намером обмањивања тржишта у погледу понуде, потражње или цене производа на veleпродајном тржишту.

7.4. Сматра се да постоји покушај манипулације на тржишту из тачке 7.1. ако је дошло до :

1) спровођења било које трансакције, издавање било каквог налога за трговање или предузимање било које друге активности која се односи на одређени производ на veleпродајном тржишту са намером:

а) давања лажних или обмањујућих сигнала у погледу понуде, потражње или цене veleпродајних електроенергетских производа;

б) да се обезбеди вештачки ниво цене једног или више производа на veleпродајном тржишту, осим ако лице које је извршило трансакцију или издало налог за трговање докаже да има оправдане разлоге за то и да је та трансакција извршена или налог за

трговање дату у складу с прихваћеним тржишним праксама на велепродајном тржишту електричне енергије или природног гаса; или

- в) коришћења фиктивног средства или било којег другог облика преваре или обмане које даје или вероватно даје лажне или обмањујуће сигнале у погледу понуде, потражње или цена производа на велепродајном тржишту;

или

- 2) ширења информација путем медија, укључујући интернет, или било којим другим путем с намером давања лажних или обмањујућих сигнала у погледу понуде, потражње или цена производа на велепродајном тржишту;

- 7.5. Радње и понашања које указују да је вероватно дошло до трговине повлашћеном информацијом, или манипулације на тржишту или покушаја манипулације на тржишту пријављују се Агенцији, без одлагања, на обрасцу РЕМИТ Р- 5, који је дат у прилогу који чини саставни део ових правила и који је доступан на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

Пријава из става 1. нарочито садржи податке о врсти злоупотребе на тржишту, податке о подносиоцу пријаве, опис догађаја који представља злоупотребу на тржишту, лица која су била укључена у злоупотребу на тржишту.

8. Обавезе лица која врше трансакције у оквиру своје струке

- 8.1. Лица која управљају организованим тржиштем или системом за упаривање трансакција (оператори тржишта, оператори система) и свако друго лице које у оквиру својих послова и радних задатака приређује трансакције производима на велепродајном тржишту, дужно је да, када основано сумња да би одређена трансакција могла да представља злоупотребу на тржишту у смислу ових правила, о томе без одлагања обавести Агенцију.
- 8.2. Лица из става 1. дужна су да успоставе делотворне механизме и мере за препознавање радњи и понашања која представљају злоупотребе на тржишту и спречавање тих злоупотреба, и обавесте Агенцију и друге надлежне органе о случајевима за који оправдано сумњају да представљају злоупотребу на тржишту.

9. Праћење велепродајног тржишта

- 9.1. Агенција прати функционисање велепродајног тржишта и прикупља обавештења ради идентификовања трансакција које су засниване на злоупотреби повлашћених информација, манипулацијама или покушају манипулације на велепродајном тржишту.
- 9.2. У праћењу велепродајног тржишта Агенција сарађује са суседним регулаторним телима Уговорних страна и Регулаторним одбором, у складу са обавезама Републике Србије преузетим сагласно потврђеним међународним уговорима.
- 9.3. У случају сумње да се на велепродајном тржишту извршавају или су извршена дела које представљају злоупотребу на тржишту у смислу ових правила, Агенција предузима мере и иницира покретање поступка код надлежних органа у складу са Законом, са циљем спречавања злоупотреба на тржишту.

Агенција може у случају из става 1. да испитује околности, податке и размењене информације у вези са функционисањем veleпродајног тржишта електричне енергије и природног гаса, да захтева непосредан увид у податке и документацију која јој је потребна за предузимања потребних и примерених мера ради обезбеђења нормалног функционисања veleпродајног тржишта електричне енергије и природног гаса.

- 9.3. У праћењу функционисања veleпродајног тржишта Агенција, у складу са Законом, сарађује са органима надлежним за послове конкуренције и надзор над финансијским тржиштем, са циљем обезбеђења делотворног, ефикасног и јединственог приступа истрази, иницирању покретања прописаних поступака и спровођења важећих прописа, Закона и ових правила.
- 9.4. Агенција у годишњем извештају који објављује на својој интернет страници у складу са Законом извештава о активностима које је предузима у спровођењу ових правила.
- 9.5. Обрасце који чине прилог и саставни део ових правила Агенција прилагођава обавезама Републике Србије преузетим сагласно потврђеним међународним уговорима.

10. Праћење злоупотреба на тржиштима Уговорних страна које имају прекогранични ефекат

- 10.1. Агенција у вршењу својих овлашћења уважава препоруке Регулаторног одбора, сарађује са регулаторним телима Уговорних страна, непосредно или преко Регулаторног одбора, и по потреби учествује у раду радних група које образује Регулаторни одбор у случају када постоји сумња да су предузете забрањене радње које представљају злоупотребу на тржишту које имају прекогранични ефекат на veleпродајна тржишта Републике Србије и једне или више Уговорних страна.
- 10.2. Када Агенција посумња да се у другој Уговорној страни предузимају радње које утичу на veleпродајно тржиште Републике Србије или на цене на veleпродајном тржишту електричне енергије и природног гаса, Агенција о томе обавештава Регулаторни одбор како би предузео мере у циљу обезбеђивања правилног функционисања veleпродајног тржишта у тој Уговорној страни.
- 10.3. Агенција ће на захтев Регулаторног одбора доставити тражене податке и информације у вези са истрагом конкретног случаја злоупотребе на тржишту, ако је она покренута, осим ако је против истих лица и за исто дело већ покренут други поступак пред надлежним органом у Републици Србији, или да је у том поступку већ донета правоснажна одлука, или када би достава тражених података угрозила сувереност или безбедност Републике Србије.

11. Заштита података, чување професионалне тајне и оперативна одговорност

- 11.1. Агенција у складу са законом и другим прописима штити тајност комерцијалних и других поверљивих података који су јој достављени за обављање послова из њене надлежности.
- 11.2. Агенција штити тајност и целовитост информација које јој достављају учесници на тржишту у складу са тачком 6.3. ових правила и обезбеђује поверљивост информација које прибавља од других надлежних органа, надлежних регулаторних тела Уговорних страна и Регулаторног одбора ЕнЗ.

Агенције размењује поверљиве информације са другим надлежним органима у складу законом, под условом да те информације нису прибављене од друге Уговорене стране или Регулаторног одбора.

- 11.3. Са поверљивим информацијама које су примљене, размењене или прослеђене у спровођењу ових правила Агенција поступа се у складу са прописима који уређују чување професионалне тајне.
- 11.4. Агенција ће објавити део информације којом располаже ако њено откривање не доводи до откривања комерцијално осетљиве информације о било ком учеснику на тржишту, или појединачној трансакцији, или било ком појединачном тржишту и ако није могуће изводити закључке о њима на основу такве објаве.
- 11.5. У циљу унапређења транспарентности veleпродајног тржишта електричне енергије Агенција може објавити или стави на увид информације којима располаже под условом да не постоји вероватноћа нарушавања конкуренције.
- Агенција може да открива информације у форми агрегираног податка или у збирном облику, ако то не може довести до откривања појединачног учесника на тржишту или места трговања.

12. Завршне одредбе

- 12.1. Агенција ће најкасније у року од шест месеци од дана доношења ових правила успоставити електронски Регистар из тачке 4.4. ових правила .
- 12.2. Учесници тржишта који спроводе трансакције на veleпродајном тржишту као и они који намеравају да их спроводе, поднесе регистрационе пријаве почев од 1. априла 2022. године.
- 12.3. Ова правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику РС”, а примењују се почев од 1. априла 2022. године.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА
Дејан Поповић

**Регистрациона пријава
за регистрацију учешћа на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса у Републици
Србији**

У складу са тачком 4. правила која уређују спречавање злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса, подносим регистрациону пријаву као учесник на велепродајном тржишту:

електричне енергије

и/или

природног гаса

у Републици Србији и за потребе регистрације у Регистар учесника на велепродајном тржишту који води Агенција за енергетику Републике Србије достављам следеће податке:

Подаци о подносиоцу пријаве	
Датум подношења захтева	
Назив/име подносиоца захтева	
Правна форма	
Седиште/адреса	
Град	
Поштански број	
Држава	
Јединствена ознака учесника на европском тржишту електричне енергије –(EIC- Energy Identification Code)	
BIC - SWIFT код - попуњава подносилац пријаве који је банка или пружалац финансијских услуга (Bank Identification Code)	
Матични број домаћег правног лица или предузетника LEI - Legal Entity Identifier, попуњава страни правно лице	

ПДВ број	
Интернет страница подносиоца пријаве	
Да ли је лице које предаје пријаву запослено у друштву за које се ова пријава подноси	
Информације о власницима	
Име директора	
Презиме директора	
Емаил адреса директора	
Телефон директора	
Подаци о крајњем власнику (пословно име/назив седиште и адреса)	
Објављивање повлашћених информација	
Интернет страница где се објављују повлашћене информације: 1	
Интернет страница где се објављују повлашћене информације: 2 (ако постоји)	
Интернет страница где се објављују повлашћене информације: 3 (ако постоји)	
Информације о контакт особи за потребе питања регистрације	
Име контакт особе	
Презиме контакт особе	
Е-маил контакт особе	
Број телефона контакт особе	
Информације о контакт особи у вези правних питања	
Име контакт особе	
Презиме контакт особе	
Е-маил контакт особе	
Телефон контакт особе	
Информације о контакт особи за комерцијална питања	
Име контакт особе	
Презиме контакт особе	
Емаил контакт особе	
Телефон контакт особе	
Информације о контакт особи за остала питања	
Име контакт особе	
Презиме контакт особе	
Емаил контакт особе	

Телефон контакт особе	
-----------------------	--

Додатне напомене и образложења

Изјављујем да су сви подаци истинити и исправни и да сносим пуну материјалну и кривичну одговорност за случај неисправности наведених података.

Подносилац пријаве:

назив /име подносиоца пријаве _____

седиште/адреса _____

име и презиме овлашћеног лица _____

ЈМБГ /др. број овлашћеног лица _____

Датум подношења пријаве

потпис овлашћеног лица

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 5/У

ПОДАЦИ
О РЕГИСТРОВАНОМ УЧЕСНИКУ НА ВЕЛЕПРОДАЈНОМ ТРЖИШТУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ПРИРОДНОГ ГАСА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Информације о регистрованом учеснику на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса у Републици Србији	
Датум подношења пријаве	
Датум уписа у Регистар	
Јединствени идентификациони код (ЕСРВ код)	
Правна форма	
Седиште, адреса	
Град	
Поштански број	
Уговорна страна	
Јединствена ознака на европском тржишту електричне енергије (ЕИС - Energy Identification Code)	
ВІС - SWIFT код (Bank Identification Code) за ако је подносилац захтева банка или пружалац финансијских услуга	
Матични број домаћег правног лица или предузетника LEI - Legal Entity Identifier, за страну правно лице	
ПДВ број	
Интернет страница	
Објављивање повлашћених информација	
Интернет страница где се објављују повлашћене информације: 1	
Интернет страница где се објављују повлашћене информације: 2 (ако постоји)	
Интернет страница где се објављују повлашћене информације: 3 (ако постоји)	
Напомене или образложења (ако постоје):	

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

ПРИЈАВА
ОДЛОЖЕНОГ ОБЈАВЉИВАЊА ПОВЛАШЋЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА

Агенцији за енергетику Републике Србије пријављујем под властитом одговорношћу одложено објављивање следећих повлашћених информација, у складу са тачком 6.3. правила која уређују спречавање злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса, и с тим у вези достављам следеће податке како следи:

Опште информације	
Назив и адреса подносиоца пријаве	
Лице које је овлашћено да поднесе пријаву у име подносиоца и његови контакт подаци (телефон и емаил)	Име Презиме Емаил, Телефон
Подносилац пријаве је: ☐ произвођач електричне енергије ☐ Оператор преносног система ☐ произвођач природног гаса ☐ оператор транспортног система ☐ остали	_____
Емаил Агенције а енергетику Републике Србије	aers@aers.rs
Датум подношења пријаве	
Остале информације (по потреби)	
Подаци о повлашћеним информацијама	
Назив постројења, назив енергетског система	
Инсталирани капацитет	
Нерасположиви капацитет	
Датуми, укључујући сате непланираног прекида (од _до)	
Очекивано време јавног објављивања	
Адреса линк где ће информације бити објављене	
Остали детаљи	
Образложење за одложено објављивање	

Потпис овлашћеног лица

ПРИЈАВА

КОРИШЋЕЊА ИЗУЗЕЋА ОД ЗАБРАНЕ КОРИШЋЕЊА И ОТКРИВАЊА ПОВЛАШЋЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА

Пријављује се коришћење изузећа од забране злоупотребе повлашћених информација у складу са тачком 5.5. и 6.10. Правила о спречавању злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса и с тим у вези достављају се следећи подаци како следи:

Опште информације

Назив и адреса подносиоца пријаве	
Особа која представља страну која подноси пријаву и њени контакт подаци	
Подносилац пријаве је: ☐ произвођач електричне енергије ☐ Оператор преносног система ☐ произвођач природног гаса ☐ оператор транспортног система ☐ остало	
Емаил адреса Агенције за енергетику Републике Србије	aers@aers.rs
Датум подношења	
Остале информације (по потреби)	

Информације о трансакцији

Навести детаље уговора који је закључен да би се покрио тренутни физички губитак који је узрокован непланираним прекидом рада, а који детаљи треба да укључе најмање: уговорени капацитет, јединичну цену по којој се тргује, дужину трајања уговора, (датум /сате испоруке), друге стране у уговору и датум и време његовог закључења.

ПРИЈАВА
ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ/МАЛВЕРЗАЦИЈЕ НА ВЕЛЕПРОДАЈНОМ ТРЖИШТУ
ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ПРИРОДНОГ ГАСА

Пријављујем Агенцији за енергетику Републике Србије сумњиво понашање на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса у Републици Србији у складу са тачком 7. правила која уређују спречавању злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса, и с тим у вези достављају се следећи подаци како следи:

А. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Бр.	Подаци о подносиоцу пријаве	
1.	☐ учесник на тржишту ☐ лице које одговара за трансакције у оквиру своје струке (лица која управљају организованим тржиштем/ лица која управљају системом за упаривање трансакција/ свако друг лице које у оквиру својих послова приређује трансакције производима на велепродајном тржишту) ☐ орган јавне власти или др. тело ☐ друго правно или физико лице	(назив/име и презиме) _____ (седиште/адреса) _____
2.	Лице које подноси пријаву за рачун стране која је подносилац пријаве	
3.	Е-маил адреса Агенције за енергетику Републике Србије	aers@aers.rs
4.	Датум подношења	
5.	Остале информације (по потреби)	

Б. ИНФОРМАЦИЈЕ О МОГУЋЕМ КРШЕЊУ

1.	Врста производа на велетржишту ☐ електрична енергија и/или ☐ природни гас	
	Уговорна страна Енергетске заједнице	☐ Србија или ☐ _____ (друга Уговорна страна)
	Категорија или могуће манипулације или злоупотреба ☐ трговина повлашћеним информацијама из тачке____ ☐ Откривање обавезе објављивања повлашћених информација из тачке____	
	Кратак опис могуће злоупотребе тржишта (детаљан опис дати у табели Б.)	
	Датум и време када је дошло до могуће злоупотребе (време ако је познато, као и податак када је почело)	
	Како је страна која подноси пријаву сазнала за злоупотребу	
	Учесник на тржишту који је укључен/повезан са могућом злоупотребом	
	Да ли знате за истрагу која је у току коју спроводи неко од надлежних органа а која се односи на кршење забране злоупотребе на тржишту	
	Ваше виђење утицаја које кршење забране има на тржиште (детаљан опис дати у табели В.)	
	На које Уговорне стране Енергетске заједнице може утицати могуће кршење забране	

Да ли ова пријава садржи било какву поверљиву информацију или комерцијално осетљиву информацију (ако је одговор позитиван, обавезно истаћи које су од достављених информација поверљиве, односно комерцијално осетљиве, уз назнаку зашто се оне сматрају таквим)	
--	--

В. Детаљне информације о могућем кршењу забране злоупотребе на тржишту

(Навести детаљне информације
Уколико је потребно као потврду навода приложити доказе, Excel табеле и сл. ако њима подносилац пријаве располаже)

Овом изјавом потврђујем да се информације из ове пријаве правовремено и без одлагања, достављају Агенцији, да су ове информације из ове табеле тачне и потпуне, и да нису изостављене чињенице или околности које могу утицати на истинитост и тачност напред наведених података.

Подносилац пријаве

ПРИЈАВА

КОРИШЋЕЊА ИЗУЗЕЋА ОД ЗАБРАНЕ ТРГОВИНЕ ПОВЛАШЋЕНИМ ИНФОРМАЦИЈАМА

Пријављује се Агенцији за енергетику Републике Србије коришћење изузећа од забране трговине повлашћеним информацијама у складу са тачком 5.6. подтачка 2) правила која уређују спречавање злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса, и с тим у вези достављају се следећи подаци како следи

Опште информације	
Назив и адреса подносиоца пријаве	
Лице које је овлашћено да поднесе пријаву у име подносиоца и његови контакт подаци (телефон и емаил)	Име Презиме Емаил, Телефон
Подносилац пријаве је: ☐ произвођач електричне енергије ☐ произвођач природног гаса ☐ Оператор система, оператор складишта природног гаса, оператор постројења за регасификацију ☐ остали	
Емаил Агенције а енергетику Републике Србије	aers@aers.rs
Датум подношења пријаве	
Остале информације (по потреби)	
Подаци о повлашћеним информацијама	
Назив постројења, назив енергетског система	
Инсталирани капацитет	
Нерасположиви капацитет	
Датуми, укључујући сате непланираног прекида (од _до)	
Очекивано време јавног објављивања	
Адреса линк где ће информације бити објављене	
Остали детаљи	
Обавештење о трансакцији	
Навести детаље уговора који је закључен за потребе покривања губитака који су настали као последица непланираног прекида а који подразумевају најмање уговорени капацитет, јединичну цену, трајање уговора, (изражено у данима/часовима) уговорен стране и датум његовог закључења) :	

Потпис овлашћеног лица
